

Sprawozdanie z XXIII Konferencji naukowej pt. „Filozofia zrównoważonego rozwoju” (Warszawa, 21.11.2019)

Agnieszka Klimska

Wydział Filozofii Chrześcijańskiej, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
ul. Wóycickiego 1/3, 01-938 Warszawa
e-mail: a.klimska@uksw.edu.pl • ORCID: 0000-0002-9115-9492

Ogromne wyzwania, jakie stoją przed współczesnym światem związane z kryzysem ekologicznym, humanitarnym, problemami gospodarczymi itp. wymagają wielostronnej współpracy i zaangażowania wielu różnych instytucji, m.in. administracji publicznej, przedsiębiorców, naukowców. Zaangażowanie to powinno koncentrować się na realizacji idei zrównoważonego rozwoju. Jednakże w sytuacji niepowodzeń czy obstrukcji zaplanowanych działań naprawczych implementowanie założeń i celów zrównoważonego rozwoju może wydawać się utopijne.

Powyższe kwestie są przedmiotem dyskusji organizowanych cyklicznie przez Katedrę Ekofilozofii (dawniej Katedrę Antropologii Środowiskowej) w Centrum Ekologii i Ekofilozofii (dawniej Instytut Ekologii i Bioetyki) w ramach cyklu konferencji naukowych pt. „Filozofia zrównoważonego rozwoju”. Interdyscyplinarny charakter konferencji umożliwia wymianę poglądów i doświadczeń odnoszących się do aktualnych problemów, które są dyskutowane z uwzględnieniem etycznych, ekonomicznych, ekologicznych, edukacyjnych oraz polityczno-prawnych aspektów zrównoważonego rozwoju.

21 listopada 2019 r. na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się XXIII Konferencja Naukowa pt. „Filozofia Zrównoważonego Rozwoju”. Patronat honorowy nad konferencją objął Dziekan Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW, a także RCE Warsaw Metropolitan (Warszawskie Metropolitalne Centrum Ekspertyki na rzecz Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju, Śląskie Centrum Etyki Biznesu i Zrównoważonego Rozwoju oraz Polskie Towarzystwo Filozoficzne (Oddział w Toruniu).

Otwarcia Konferencji dokonał Dziekan WFCH ks. dr hab. Adam Świeżyński, prof. UKSW, który przywitał uczestników i życzył owocnych dyskusji. Sesji plenarnej przewodniczyli ks. dr hab. Zbigniew Łepko, prof. UKSW oraz ks. dr hab. Ryszard Sadowski, prof. UKSW. Do wygłoszenia pierwszego referatu zaproszono dr hab. Krystynę Najder-Stefaniak, prof. SGGW. Tematem jej wystąpienia był „Rozwój zrównoważony jako paradygmat pedagogiki czasu przemian”. Autorka zaprezentowała pojęcie zrównoważonego rozwoju w kontekście myślenia ekosystemowego i odniosła je do pedagogiki, której współczesną postać określiła jako „pedagogika czasu przemian”.

Uznała, że pedagogika, która ma za zadanie pomóc człowiekowi przygotować się do życia w przyszłym świecie powinna, projektując sytuacje edukacyjne, korzystać z relacji ekosystemowych i wartości uniwersalnych.

Jako kolejna głos zabrała dr hab. Helena Ciążela, prof. APS z referatem pt. „Jeśli nie rozwój trwały i zrównoważony, to co? Etyczna perspektywa rozwoju cywilizacji współczesnej”. Punktem wyjścia podjętej przez Prelegentkę refleksji było przekonanie o braku realizacji rozwoju trwałego i zrównoważonego. W swoim wystąpieniu prof. Ciążela zaprezentowała zarys różnych scenariuszy dalszych perspektyw ludzkości i pytań etycznych z nimi związanych.

W ostatnim referacie sesji plenarnej pt. „Między teorią a wyzwaniem rzeczywistości praktyki” prof. Lech Zacher przedstawił kryzys globalno-cywilizacyjny jako nowy typ kryzysu – kryzysu przetrwania ludzkości. Uzasadnieniem dla prezentowanego stanowiska były kwestie: dystrybucji zasobów i wiedzy, ograniczoność remediów naprawczych, *path dependence*, ideologii i praktyki neoliberalizmu, ekonomizacji i marketyzacji strategii rozwojowych, rozmycia odpowiedzialności oraz nowego sprawstwa.

Dalsza część konferencji odbywała się w dwóch równoległych sekcjach. Pierwszej przewodniczyli dr Dominika Dzwonkowska i dr Grzegorz Embros. Rozpoczęła się ona od wystąpienia dr Katarzyny Łukaszewskiej z APS z referatem pt. „Nieodzowna utopia wartości”, w którym Autorka postawiła tezę, że utopia prowokuje człowieka do myślenia i dla aksjologii jest ponadto podstawą wcielania w życie tego, co trudno dostrzec czy zrozumieć.

Zagadnienie utopii pojawiło się również w kolejnym wystąpieniu pt. „Globalny wegetarianizm czy Zielony Nowy Ład podstawą realizacji zrównoważonego rozwoju?”, zaprezentowanym przez dr. Łukasza Rąba z APS. Prelegent przedstawił dwie propozycje rozwiązań, będących odpowiedzią na współczesne ryzyko katastrofy klimatycznej, obie uznane za realistyczne utopie. Jedną z nich była koncepcja globalnego wegetarianizmu

czy weganizmu głównego nurtu, natomiast drugą Zielony Nowy Ład.

Referat pt. „Edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju – luksus czy konieczność?” przedstawiła dr Anna Batorczak z UW. W swoim wystąpieniu Autorka dokonała oceny korzyści wynikających z prowadzenia edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju. Odwołała się do badań przeprowadzonych przez ekspertów z Uniwersytetu Stanforda oraz efektów projektu „Poznajawaj świat zdrowo – Zdrowy styl życia ucznia warunkiem efektywności w nauce i wzrostu kompetencji”, zrealizowanego przez naukowców z Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

Ostatnim prelegentem tej sesji była dr Jolanta Pakulska z UKSW z referatem pt. „Nakłady na innowacje ekologiczne w krajach UE w latach 2010-2018”. Przedstawiała wyniki przeprowadzonych analiz zróżnicowania nakładów na innowacje ekologiczne w krajach UE oraz wskaźników składających się na ogólny wskaźnik nakładów. Zwróciła uwagę na instrument jakim jest Eco-Innovation Scoreboard, obrazujący różnice poziomu innowacji ekologicznych w krajach członkowskich w stosunku do średniej UE.

Sesję drugą, kierowaną przez dr Agatę Kosieradzką-Federczyk, rozpoczęto referatem dr Ewy Jastrzębskiej z SGH pt. „Wartości organizacyjne na przykładzie największych firm w Polsce”. Autorka skoncentrowała się na kwestii zarządzania wartościami w biznesie w sytuacji kryzysu wartości i przywództwa. Zaprezentowała wyniki badań, których celem była ocena wartości organizacyjnych wybranych największych firm w Polsce według rankingu „Lista 500” Rzeczypospolitej.

Następnie dr hab. Andrzej Kulczycki, prof. UKSW wygłosił referat pt. „Wpływ e-mobilności na jakość powietrza atmosferycznego w Polsce”. Punkt wyjścia dla rozważań stanowiły dane dotyczące wpływu transportu samochodowego na wzrost emisji ditlenku węgla oraz efektu cieplarnianego. W odniesieniu do nich Prelegent postawił tezę, że rozwój e-mobilności – floty pojazdów o napędzie elektrycznym – wpłynie na znaczącą

poprawę jakości powietrza w miastach przy jednoczesnym wdrożeniu emisji dwutlenku węgla. Zaproponował koncepcję wykorzystania OZE – gazowych biopaliw, energii słonecznej i wiatru – jako źródeł energii elektrycznej zasilającej bezpośrednio punkty ładowania pojazdów elektrycznych. Wdrożenie takich rozwiązań może umożliwić stworzenie sieci „zero emisyjnych” punktów ładowania pojazdów elektrycznych.

Referat pt. „Wdrażanie rozwoju zrównoważonego w wybranych *smart city* w Polsce” przedstawiła dr Paulina Legutko-Kobus z SGH. Na wstępie Prelegentka omówiła koncepcje *smart city* przedstawiając różne jego kategorie na przykładzie wybranych polskich miast. Podkreśliła wartość realizacji i wdrażania w miastach koncepcji *smart city 3.0* (np. w Kielcach) i Human Smart City, w których uwzględnia się współdecydowanie, polegające na angażowaniu mieszkańców i interesariuszy do działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Pozostając w temacie polskich miast, dr Aleksandra Lewandowska, reprezentująca UMK, wystąpiła z referatem pt. „Wybrane aspekty gospodarki wodno-ściekowej w Polsce w kontekście zrównoważonego rozwoju miasta”. Przedstawiała analizę i ocenę gospodarki wodno-ściekowej w wybranych miastach naszego kraju w odniesieniu do zasad zrównoważonego rozwoju. Autorka zapoznała słuchaczy z metodologią badań, omawiając wyselekcjonowane zmienne, pozwalające obliczyć sumaryczny wskaźnik zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do gospodarki wodno-ściekowej. Następnie przybliżyła efekty swoich badań w postaci

ukazania pozytywnych zmian jakie wystąpiły w procesie realizacji przez polskie miasta założeń zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej.

Sesję drugą zamykał referat dr. Marcina Leźnickiego z UMK pt. „Trwała konsumpcja jako warunek konieczny przetrwania świata w wymiarze społeczno-przyrodniczym”. Prelegent swoją wypowiedź rozpoczął od prezentacji różnych form i odmian trwałej konsumpcji oraz konsumpcji masowej. Rozwinął ją komparatystyką obu modeli konsumpcji, by finalnie w ich kontekście ukazać dalsze funkcjonowanie świata w wymiarze społeczno-przyrodniczym.

Ostatnim punktem konferencji było podsumowanie wszystkich wystąpień. Tradycyjnie był też czas na dyskusje i komentarze zgromadzonych gości. Kolejny raz, padło wiele życzliwych słów ze strony uczestników – interesariuszy i przedstawicieli różnych instytucji naukowych, badawczych czy reprezentantów administracji, odnośnie do całego przedsięwzięcia.

Oficjalnego zamknięcia konferencji dokonał ks. prof. Zbigniew Łepko – przewodniczący komitetu naukowego konferencji, dziękując – prelegentom za ciekawe wystąpienia, gościom i studentom za zainteresowanie wydarzeniem i aktywny udział oraz organizatorom za przygotowanie konferencji. Dr Agnieszka Klimska, w imieniu komitetu organizacyjnego, podziękowała studentom z Koła Naukowego Przyrodniczków za nieocenioną pomoc w przygotowaniu i obsługę techniczną spotkania oraz zaprosiła na kolejną konferencję z cyklu „Filozofia Zrównoważonego Rozwoju”.